

RAMÓN AMIGÓ I ANGLÈS (1925-2011)

JOSEP MORAN I OCERINJAUREGUI

Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, Barcelona

jmoran@iec.cat

Figura insigne de l'onomàstica catalana, R. Amigó va néixer a Reus el 16 de gener de 1925. Hem de remarcar el lloc de la seva naixença, perquè sempre es considerarà reusenc de cor, de manera que li fou atorgada la medalla d'or d'aquesta ciutat el 1994.

A causa de la guerra i de les vicissituds de la postguerra, va haver d'interrompre els estudis escolars i començà molt aviat la seva vida laboral, com era freqüent llavors, però això no li impedí d'adquirir una bona formació professional i humanística, sobretot per mitjà de grans mestres. Així, Teresa Miquel el va orientar en l'aprenentatge de les llengües francesa, anglesa i llatina, alhora que s'iniciava en el món de l'excursionisme científic de la mà d'altres reusencs il·lustres, com Joaquim Santasusagna i Josep Iglésies, aquest també membre del nostre Institut, de manera que fou secretari entre 1951 i 1953 i més tard president, entre 1956 i 1960, de l'Associació Excursionista de Reus, que continuava la tradició de l'excursionisme científic.

A més, ja el 1961 obtingué el certificat de professor de català per la JAEC amb el grau elemental i el 1962 amb el grau mitjà. Catalanista de cor però molt exigent amb ell mateix, va donar classes de català entre 1961 i 1977, com explica a *L'ensenyança de la llengua catalana, des de Reus, sota el franquisme*.

Però l'activitat més important, almenys la més transcendent, l'exercí com hem dit al començament en el camp de l'onomàstica, activitat en què transcendí, no solament per la seva obra pròpia sinó per la que va impulsar en el seu entorn, fins al punt que se l'ha de considerar com el creador d'una veritable escola d'estudiosos de l'onomàstica.

La primera obra seva publicada fou precisament *Els topònims de la ciutat i del terme de Reus*, que meresqué l'any 1955 el premi Eduard Brossa de la Societat Catalana de Geografia (IEC) i que aparegué editada el 1957 amb pròleg de Josep Iglésies, obra que posteriorment fou ampliada i reeditada.

La bibliografia seva és molt extensa, puix que consta de més de quaranta títols, i encara no és completa, puix que poc abans de morir encara tingué temps de revisar, meticulosament, els dos últims treballs, que apareixeran pòstums publicats per l'IEC: *Onomàstica del terme municipal de Porrera* i *Onomàstica de l'antic terme de la Mussara*.

Però a més de l'extensió, hem de remarcar la qualitat de la seva obra. Ramon Amigó era molt exigent, per això se l'ha qualificat de «noucentista», exigència,

tant moral com intel·lectual, que és palesa en tota la seva personalitat, i que comprenia també una gran generositat i humanisme en el millor sentit de la paraula.

Des del punt de vista onomàstic, era molt meticulós i exigent en la recerca de dades, tant documentals com vives, a través de la feina de camp, elaborades després amb el mateix mestratge; per això ha esdevingut el millor model metodològic per a aquesta activitat, fins al punt que va ser considerat, sense raó, per alguns com a massa perfeccionista.

Com a conseqüència d'aquesta vàlua personal, Ramon Amigó va tenir diversos càrrecs i li van ser atorgades notables distincions:

En primer lloc hem de dir que en diverses ocasions fou membre de la Secció de Lletres del Centre de Lectura de Reus, entitat de la qual fou president entre 1973-1975. A més, fou secretari i més tard, a partir de 1979, president de l'Associació d'Estudis Reusencs.

També fou vicepresident de la Societat d'Onomàstica des del 1980.

Pel que fa a l'àmbit docent universitari, va impartir cursos d'onomàstica a la Universitat de València el 1990, a la de Lleida el 1991 i a la Universitat Rovira i Virgili, de Tarragona, el 1992.

Elegit membre corresponent per la Secció Filològica, va ingressar a l'IEC el 6 de juny de 1994.

Com a conseqüència d'aquesta activitat, va rebre, com hem dit, diverses distincions:

A més de la medalla d'or de Reus a què ens hem referit, el 1984 li fou atorgat el diploma de «Reconeixement de mèrits» del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

El 1989 un grup d'amics i deixebles li van oferir un volum d'homenatge amb sengles estudis titulat ben expressivament *Amb el barret a la mà*.

El 1990 li fou atorgat el premi Jaume I i el 1997, la creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

El 2001, amb motiu del seu setanta-cinquè aniversari, la Societat d'Onomàstica li va publicar un volum d'homenatge (el núm. 84 del Butlletí Interi de la Societat d'Onomàstica).

I ben recentment encara, en ocasió del XXIV Congrés Internacional de l'ICOS (The International Council of Onomastic Sciences), que se celebrà el propassat mes de setembre a Barcelona, li fou retut un homenatge per la Societat d'Onomàstica el divendres, dia 9 d'aquest mes, en què fou presentat i llegit l'opuscle redactat per Jordi Fumadó i Marcel Martí sota el títol *Una semblança de Ramon Amigó i Anglès*.

Els qui tinguérem l'ocasió d'homenatjar-lo i saludar-lo personalment en aquesta ocasió no ens imaginàvem pas que pocs dies després ens deixaria per sempre. Això fou inopinadament el dia 16 setembre a la seva ciutat de Reus com a conseqüència d'una afecció imprevista postoperatòria.